College 2010-2011 6. Data Structuren & Bomen

Doaitse Swierstra

Utrecht University

September 28, 2010

College 6: Datastructuren en bomen

Optionele waarden

Een optionele waarde van een bepaald type is

- ▶ ofwel ontbrekend,
- ofwel een waarde van dat type.

Datatype van optionele waarden:

data Maybe $a = Nothing \mid Just a$.

Optionele waarden

Een optionele waarde van een bepaald type is

- ofwel ontbrekend,
- ofwel een waarde van dat type.

Datatype van optionele waarden:

data Maybe $a = Nothing \mid Just a$.

Nothing en *Just* zijn constructorfuncties:

Nothing :: Maybe a Just :: $a \rightarrow Maybe$ a.

Optionele waarden

Een optionele waarde van een bepaald type is

- ofwel ontbrekend,
- ofwel een waarde van dat type.

Datatype van optionele waarden:

data Maybe $a = Nothing \mid Just a$.

Nothing en *Just* zijn constructorfuncties:

Nothing :: Maybe a Just :: $a \rightarrow Maybe$ a.

Maybe is geen type, maar een typeconstructor: een "functie" van types naar types.

data Maybe a = Nothing | Just a

4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□
9
0

data Maybe a = Nothing | Just a

Een datatypedefinitie bestaat uit

- data Maybe $a = Nothing \mid Just a$
- Een datatypedefinitie bestaat uit
  - 1 het gereserveerde woord data;

data $^{\square}$ Maybe $^{\square}$ a = Nothing | Just a

Een datatypedefinitie bestaat uit

- het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);

$$data^{1} Maybe^{2} a^{3} = Nothing \mid Just a$$

Een datatypedefinitie bestaat uit

- het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);
- nul of meer typeparameters (beginnend met een kleine letter);

data ^{1} Maybe ^{2} ^{3} = ^{4} Nothing | Just ^{a}

Een datatypedefinitie bestaat uit

- 1 het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);
- 3 nul of meer typeparameters (beginnend met een kleine letter);
- 4 het gereserveerde symbool =;

data ^{1} Maybe ^{2} ^{3} = ^{4} Nothing ^{5} Just ^{a}

Een datatypedefinitie bestaat uit

- 1 het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);
- 3 nul of meer typeparameters (beginnend met een kleine letter);
- 4 het gereserveerde symbool = ;
- 5 nul of meer alternatieven, gescheiden door het gereserveerde symbool | en elk bestaande uit

data ^{1} Maybe ^{2} ^{3} = ^{4} Nothing ^{6} $|^{5}$ Just ^{6} ^{a}

Een datatypedefinitie bestaat uit

- 1 het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);
- 3 nul of meer typeparameters (beginnend met een kleine letter);
- 4 het gereserveerde symbool = ;
- 5 nul of meer alternatieven, gescheiden door het gereserveerde symbool | en elk bestaande uit
  - 6 een constructornaam (beginnend met een hoofdletter),

data $\frac{1}{2}$ Maybe $\frac{2}{2}$ $a^3 = \frac{4}{2}$ Nothing $\frac{1}{2}$ Just $\frac{1}{2}$ a^7

Een datatypedefinitie bestaat uit

- 1 het gereserveerde woord data;
- 2 een typeconstructornaam (beginnend met een hoofdletter);
- 3 nul of meer typeparameters (beginnend met een kleine letter);
- 4 het gereserveerde symbool = ;
- 5 nul of meer alternatieven, gescheiden door het gereserveerde symbool | en elk bestaande uit
  - 6 een constructornaam (beginnend met een hoofdletter),
  - 7 nul of meer argumenttypes voor de constructor.

data Richting = Noord | Oost | Zuid | West

data Richting = Noord | Oost | Zuid | West

Een data type definitie bevat:

1. het keyword data

```
data Richting = Noord
| Oost
| Zuid
| West
```

Een data type definitie bevat:

- 1. het keyword data
- 2. een naam, die begint met een hoofdletter

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

```
data Richting = Noord
| Oost
| Zuid
| West
```

Een data type definitie bevat:

- 1. het keyword data
- 2. een naam, die begint met een hoofdletter
- 3. een =-symbool

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

```
data Richting = Noord
| Oost
| Zuid
| West
```

Een data type definitie bevat:

- 1. het keyword data
- 2. een naam, die begint met een hoofdletter
- 3. een =-symbool
- 4. een aantal alternatieven, gescheiden door een |-symbool

```
data Richting = Noord
| Oost
| Zuid
| West
```

Een data type definitie bevat:

- 1. het keyword data
- 2. een naam, die begint met een hoofdletter
- 3. een =-symbool
- 4. een aantal alternatieven, gescheiden door een |-symbool

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

```
data Richting = Noord
| Oost
| Zuid
| West
```

Een data type definitie bevat:

- 1. het keyword data
- 2. een naam, die begint met een hoofdletter
- 3. een =-symbool
- 4. een aantal alternatieven, gescheiden door een |-symbool

Eigenlijk zijn *Bool*-eans ook zo gedefiniëerd:

```
data Bool = False | True
```

[Faculty of Science Information and Computing Sciences]

Constructoren kunnen voorkomen in patronen

We mogen de op deze manier geïntroduceerde nieuwe constructoren gebruiken in patronen:

```
keerom Noord = Zuid
keerom Zuid = Noord
keerom Oost = West
keerom West = Oost
```


Constructoren kunnen voorkomen in patronen

We mogen de op deze manier geïntroduceerde nieuwe constructoren gebruiken in patronen:

```
keerom Noord = Zuid
keerom Zuid = Noord
keerom Oost = West
keerom West = Oost
```

Het lijken waarden die op de parameterplaatsen staan, maar technisch gezien zijn het patronen, bestaande uit een enkele waarde (zoals [] als patroon slaagt als het argument de lege lijst is).

Voorbeeld van gebruik Maybe

Een mooi voorbeeld van het gebruik van *Maybe* is in de functie *lookup*:

```
\begin{array}{ll} lookup :: Eq \ a \Rightarrow a \rightarrow [(a,b)] \rightarrow Maybe \ b \\ lookup \ \_[] &= Nothing \\ lookup \ k \ ((x,y): xys) \ | \ k \equiv x &= Just \ y \\ | \ otherwise = lookup \ k \ xys \end{array}
```

Voorbeeld van gebruik Maybe

Een mooi voorbeeld van het gebruik van *Maybe* is in de functie *lookup*:

```
\begin{array}{ll} lookup :: Eq \ a \Rightarrow a \rightarrow [(a,b)] \rightarrow Maybe \ b \\ lookup \ \_[] &= Nothing \\ lookup \ k \ ((x,y): xys) \ | \ k \equiv x &= Just \ y \\ | \ otherwise = lookup \ k \ xys \end{array}
```

Maybe kan gebruikt worden om verschillende pogingen te combineren, waarbij zodra er één slaagt, de rest niet meer geprobeerd wordt:

```
ofanders :: Maybe a \rightarrow Maybe a \rightarrow Maybe a

Nothing 'ofanders' x = x

y 'ofanders' y = y --- hier is y dus gelijk aan Just ...
```

Zoeken in een aantal lijsten

Een voorbeeld van het gebruik is als we een aantal lijsten achter elkaar willen proberen:

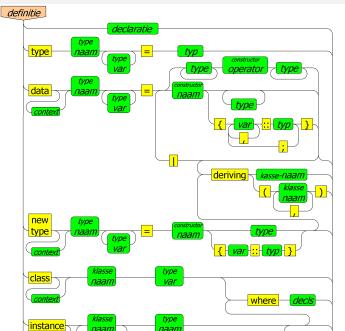
Zoeken in een aantal lijsten

Een voorbeeld van het gebruik is als we een aantal lijsten achter elkaar willen proberen:

In tegenstelling to wat je zou denken stopt het zoeken zodra je de waarde gevonden hebt. Lazy evaluation zorgt hier weer voor!

4日 > 4 個 > 4 豆 > 4 豆 > 豆 めの()

Syntax Diagram

Typedefinities: voorbeelden

```
data Bool = False | True
data Either a b = Left a | Right b
data Pair a b = Pair a b
data Fork a = Fork a a
```


Typedefinities: voorbeelden

```
data Bool = False | True
data Either a b = Left a | Right b
data Pair a b = Pair a b
data Fork a = Fork a a
```

```
False :: Bool

True :: Bool

Left :: a \rightarrow Either a b

Right :: b \rightarrow Either a b

Pair :: a \rightarrow b \rightarrow Pair a b

Fork :: a \rightarrow a \rightarrow Fork a
```


Typedefinities: voorbeelden

```
\begin{array}{ll} \textbf{data Bool} &= False \mid True \\ \textbf{data Either a b} &= Left \ a \mid Right \ b \\ \textbf{data Pair a b} &= Pair \ a \ b \\ \textbf{data F} \end{array}
```

```
False :: Bool

True :: Bool

Left :: a \rightarrow Either \ a \ b

Right :: b \rightarrow Either \ a \ b

Pair :: a \rightarrow b \rightarrow Pair \ a \ b

Fork :: a \rightarrow a \rightarrow Fork \ a
```

(A) (B)

Ingebouwde types: lijsten

Lijsttypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data
$$[] a = [] | (:) a ([] a).$$

Zelf kun je zo'n definitie niet schrijven, want [] is normaliter geen geldige (type)constructornaam.

Ingebouwde types: lijsten

Lijsttypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data
$$[] a = [] | (:) a ([] a).$$

Zelf kun je zo'n definitie niet schrijven, want [] is normaliter geen geldige (type)constructornaam.

In plaats van [] a schrijven we [a]:

data
$$[a] = [] | a : [a].$$

Ingebouwde types: lijsten

Lijsttypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data
$$[] a = [] | (:) a ([] a).$$

Zelf kun je zo'n definitie niet schrijven, want [] is normaliter geen geldige (type)constructornaam.

In plaats van [] a schrijven we [a]:

data
$$[a] = [] | a : [a].$$

Constructoroperatoren moeten met een dubbele punt beginnen.

Ingebouwde types: tupels

Ook voor tupels (paren, drietupels, viertupels enz.) is er speciale syntaxis, maar paartypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data (,) a b = (,) a b.

Ingebouwde types: tupels

Ook voor tupels (paren, drietupels, viertupels enz.) is er speciale syntaxis, maar paartypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data (,) a b = (,) a b.

In plaats van (,) a b mag je ook (a,b) schrijven:

data (a, b) = (a, b).

Ingebouwde types: tupels

Ook voor tupels (paren, drietupels, viertupels enz.) is er speciale syntaxis, maar paartypes gedragen zich alsof ze gedefinieerd zijn met

data (,) a b = (,) a b.

In plaats van (,) a b mag je ook (a,b) schrijven:

data (a, b) = (a, b).

Voor drietupels is er (,,), voor viertupels (,,,) enz.

Ingebouwde types: lege tupels

Het type van lege tupels, (), gedraagt zich alsof het gedefinieerd is met

data () = ().

Ingebouwde types: gehele getallen en lettertekens

Het type van gehele getallen, *Int*, gedraagt zich alsof het gedefinieerd is met

data
$$Int = ... | (-2) | (-1) | 0 | 1 | 2 | ....$$

Ingebouwde types: gehele getallen en lettertekens

Het type van gehele getallen, *Int*, gedraagt zich alsof het gedefinieerd is met

data
$$Int = ... | (-2) | (-1) | 0 | 1 | 2 | ....$$

Het type van lettertekens, *Char*, gedraagt zich alsof het gedefinieerd is met

Optionele waarden als functieresultaat

Zoeken in een lijst van paren bestaande uit een zoeksleutel van type a en een waarde van type b:

```
\begin{array}{lll} lookup :: Eq \ a \Rightarrow a \rightarrow [(a,b)] \rightarrow Maybe \ b \\ lookup & \_ & [] & = Nothing \\ lookup & k & ((x,y):xys) \\ & | k \equiv x & = Just \ y \\ & | \ otherwise & = lookup \ k \ xys \end{array}
```

Optionele waarden als functieresultaat

Zoeken in een lijst van paren bestaande uit een zoeksleutel van type a en een waarde van type b:

$$\begin{array}{lll} lookup :: \textit{Eq } a \Rightarrow a \rightarrow [(a,b)] \rightarrow \textit{Maybe b} \\ lookup & \_ & [] & = \textit{Nothing} \\ lookup & k & ((x,y):xys) \\ & | k \equiv x & = \textit{Just y} \\ & | \textit{otherwise} & = \textit{lookup k xys} \end{array}$$

Bijvoorbeeld:

lookup 2 [(2, 'a'), (3, 'b')]
$$\leadsto$$
 Just 'a' lookup 3 [(2, 'a'), (3, 'b')] $\leadsto$ Just 'b' lookup 5 [(2, 'a'), (3, 'b')] $\leadsto$ Nothing

De functie from Maybe neemt een optionele waarde en produceert

- ▶ de waarde, als die er is, of anders
- een gegeven defaultwaarde.

De functie from Maybe neemt een optionele waarde en produceert

- de waarde, als die er is, of anders
- een gegeven defaultwaarde.

```
fromMaybe :: a \rightarrow Maybe \ a \rightarrow a
fromMaybe _ (Just x) = x
fromMaybe v Nothing = v
```

De functie *fromMaybe* neemt een optionele waarde en produceert

- de waarde, als die er is, of anders
- een gegeven defaultwaarde.

```
fromMaybe :: a \rightarrow Maybe \ a \rightarrow a
fromMaybe _ (Just x) = x
fromMaybe v Nothing = v
```

Ook bestaat:

maybe :: $b \rightarrow (a \rightarrow b) \rightarrow Maybe \ a \rightarrow b$

De functie *fromMaybe* neemt een optionele waarde en produceert

- de waarde, als die er is, of anders
- een gegeven defaultwaarde.

```
fromMaybe :: a \rightarrow Maybe \ a \rightarrow a
fromMaybe _ (Just x) = x
fromMaybe v Nothing = v
```

Ook bestaat:

$$maybe :: b \rightarrow (a \rightarrow b) \rightarrow Maybe \ a \rightarrow b$$

Probeer eens de overeenkomst met *foldr* te herkennen!.

Voorbeeld van gebruik van Maybe

Met behulp van from Maybe schrijven we een variatie op lookup:

```
lookup' :: Int \rightarrow [(Int, Char)] \rightarrow Char
lookup' k   xys = fromMaybe '?' (lookup k xys),
```

Voorbeeld van gebruik van Maybe

Met behulp van from Maybe schrijven we een variatie op lookup:

```
lookup' :: Int \rightarrow [(Int, Char)] \rightarrow Char

lookup' \quad k \quad xys = fromMaybe '?' (lookup k xys),
```

of korter:

 $lookup' k = fromMaybe ??? \circ lookup k.$

Voorbeeld van gebruik van Maybe

Met behulp van from Maybe schrijven we een variatie op lookup:

$$lookup' :: Int \rightarrow [(Int, Char)] \rightarrow Char$$

 $lookup' k xys = fromMaybe '?' (lookup k xys),$

of korter:

 $lookup' k = fromMaybe '?' \circ lookup k.$

Bijvoorbeeld:

$$id \ x = x$$
 $fromMaybe \_ (Just \ x) = x$
 $fromMaybe \ v \ Nothing = v$


```
id \ x = x
from Maybe \_ (Just \ x) = x
from Maybe \ v \ Nothing = v
```

In patronen aan de linkerkant van een functiedefinitie mogen nu voorkomen:

$$id \ x^{\boxed{1}} = x$$
 $fromMaybe \_ (Just \ x^{\boxed{1}}) = x$
 $fromMaybe \ v^{\boxed{1}} \ Nothing = v$

In patronen aan de linkerkant van een functiedefinitie mogen nu voorkomen:

1 variabelen,

id
$$x^{\boxed{1}} = x$$

fromMaybe $\_{}^{\boxed{2}}$ (Just $x^{\boxed{1}}$) = x
fromMaybe $v^{\boxed{1}}$ Nothing = v

In patronen aan de linkerkant van een functiedefinitie mogen nu voorkomen:

- 1 variabelen,
- 2 wildcards,

$$id \ x^{\boxed{1}} = x$$

fromMaybe
$$\_{2}$$
 (Just ^{3} $x^{\boxed{1}}$) = x fromMaybe $v^{\boxed{1}}$ Nothing $^{\boxed{3}}$ = v

In patronen aan de linkerkant van een functiedefinitie mogen nu voorkomen:

- 1 variabelen,
- 2 wildcards,
- 3 constructors,

Bomen

Een belangrijke groep datastructuren is die van bomen.

Bomen komen voor in vele vormen. Bijvoorbeeld,

```
data Tree a = Leaf
| Node (Tree a) a (Tree a)
```

voor het type van bomen met waarden in de knopen.

Bomen

Een belangrijke groep datastructuren is die van bomen.

Bomen komen voor in vele vormen. Bijvoorbeeld,

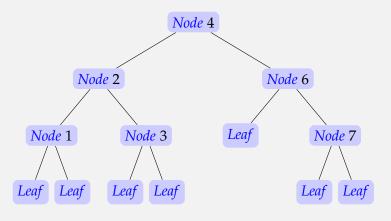
```
data Tree a = Leaf
| Node (Tree a) a (Tree a)
```

voor het type van bomen met waarden in de knopen.

Een voorbeeld van een expressie die een waarde van dit type bouwt is

```
Node (Node (Node Leaf 1 Leaf) 2 (Node Leaf 3 Leaf))
4
(Node Leaf 6 (Node Leaf 7 Leaf)).
```

Bomen: intuïtie

Node (Node Leaf 1 Leaf) 2 (Node Leaf 3 Leaf))
4
(Node Leaf 6 (Node Leaf 7 Leaf))

Bomen met waarden in de bladeren:

```
data Tree' a = Leaf' a

\mid Node' (Tree' a) (Tree' a).
```

Bomen met waarden in de bladeren:

```
data Tree' a = Leaf' a

\mid Node' (Tree' a) (Tree' a).
```

Bomen met waarden in de zowel de knopen als de bladeren:

```
data Tree'' a b = Leaf'' a | Node'' (Tree'' a b) b (Tree'' a b).
```

Bomen met waarden in de bladeren:

```
data Tree' a = Leaf' a

\mid Node' (Tree' a) (Tree' a).
```

Bomen met waarden in de zowel de knopen als de bladeren:

```
data Tree'' a b = Leaf'' a | Node'' (Tree'' a b) b (Tree'' a b).
```

Bomen met drie takken in elke knoop:

```
data Tree''' \ a = Leaf'''
\mid Node''' \ a \ (Tree''' \ a) \ (Tree''' \ a) \ (Tree''' \ a).
```

Bomen met waarden in de bladeren:

```
data Tree' \ a = Leaf' \ a
| Node' \ (Tree' \ a) \ (Tree' \ a).
```

Bomen met waarden in de zowel de knopen als de bladeren:

```
data Tree'' a b = Leaf'' a | Node'' (Tree'' a b) b (Tree'' a b).
```

Bomen met drie takken in elke knoop:

```
data Tree''' \ a = Leaf'''
\mid Node''' \ a \ (Tree''' \ a) \ (Tree''' \ a) \ (Tree''' \ a).
```

Bomen met willekeurig veel takken in elke knoop (rhododendrons):

```
data RoseTree a = RoseLeaf
| RoseNode a [RoseTree a].
```


Net als functies functies als argument kunnen meekrijgen, kunnen typeconstructoren typeconstructoren als argument meekrijgen:

data $GTree\ f\ a = GLeaf\ |\ GNode\ a\ (f\ (GTree\ f\ a)).$

Net als functies functies als argument kunnen meekrijgen, kunnen typeconstructoren typeconstructoren als argument meekrijgen:

data $GTree f a = GLeaf \mid GNode a (f (<math>GTree f a$)).

Bijvoorbeeld:

Net als functies functies als argument kunnen meekrijgen, kunnen typeconstructoren typeconstructoren als argument meekrijgen:

data $GTree\ f\ a = GLeaf\ |\ GNode\ a\ (f\ (GTree\ f\ a)).$

Bijvoorbeeld:

Bomen met willekeurig veel takken in elke knoop:

type $RoseTree\ a = GTree\ [\ ]\ a.$

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

Net als functies functies als argument kunnen meekrijgen, kunnen typeconstructoren typeconstructoren als argument meekrijgen:

data $GTree\ f\ a = GLeaf\ |\ GNode\ a\ (f\ (GTree\ f\ a)).$

Bijvoorbeeld:

Bomen met willekeurig veel takken in elke knoop:

type $RoseTree\ a = GTree\ [\ ]\ a.$

Bomen met twee takken in elke knoop:

type $BinTree\ a = GTree\ Fork\ a.$

Functies over bomen

Recursieve datastructuren leiden tot recursieve functies.

data Tree $a = Leaf \mid Node (Tree a) a (Tree a)$

Functies over bomen worden typisch geschreven door voor elke constructor een geval te definiëren:

```
size :: Tree \ a \longrightarrow Int

size \ Leaf = 0

size \ (Node \ l \ r) = size \ l + 1 + size \ r.
```

Functies over bomen

Recursieve datastructuren leiden tot recursieve functies.

data Tree
$$a = Leaf \mid Node (Tree a) a (Tree a)$$

Functies over bomen worden typisch geschreven door voor elke constructor een geval te definiëren:

```
size :: Tree \ a \longrightarrow Int

size \ Leaf = 0

size \ (Node \ l \ r) = size \ l + 1 + size \ r.
```

De functie *size* is polymorf in het type van de elementen in de boom.

Functies over bomen

Recursieve datastructuren leiden tot recursieve functies.

data Tree
$$a = Leaf \mid Node (Tree a) a (Tree a)$$

Functies over bomen worden typisch geschreven door voor elke constructor een geval te definiëren:

```
size :: Tree \ a \longrightarrow Int

size \ Leaf = 0

size \ (Node \ l \ r) = size \ l + 1 + size \ r.
```

- De functie *size* is polymorf in het type van de elementen in de boom.
- De haakjes in het tweede patroon zijn echt nodig

Zoeken in lijsten

Zoeken in lijsten is duur:

```
elem :: Eq a \Rightarrow a \rightarrow [a] \rightarrow Bool

elem _ [] = False

elem e (x:xs) = x \equiv e \lor elem \ e \ xs.
```

Zoeken in lijsten

Zoeken in lijsten is duur:

```
elem :: Eq a \Rightarrow a \rightarrow [a] \rightarrow Bool

elem _ [] = False

elem e (x:xs) = x \equiv e \lor elem \ exs.
```

Als het gezochte element niet in de lijst voorkomt, komen we daar pas achter als we de hele lijst doorlopen hebben.

Zoeken in gesorteerde lijsten

Zoeken in gesorteerde lijsten is, gemiddeld, iets goedkoper:

Als we eenmaal een waarde tegengekomen zijn die groter is dan de gezochte waarde, heeft verder zoeken geen zin.

Zoeken in gesorteerde lijsten

Zoeken in gesorteerde lijsten is, gemiddeld, iets goedkoper:

Als we eenmaal een waarde tegengekomen zijn die groter is dan de gezochte waarde, heeft verder zoeken geen zin.

Echter: als het gezochte element wel in de lijst zit, moeten we nog steeds die lijst helemaal tot aan de positie van het element aflopen.

Zoekbomen

Zoeken in zogenaamde zoekbomen is, in het algemeen, goedkoper.

De waarden waarin gezocht wordt, worden opgeslagen in een boom:

```
data Tree a = Leaf
| Node (Tree a) a (Tree a).
```

Zoekbomen

Zoeken in zogenaamde zoekbomen is, in het algemeen, goedkoper.

De waarden waarin gezocht wordt, worden opgeslagen in een boom:

```
data Tree a = Leaf
| Node (Tree a) a (Tree a).
```

Bij het bouwen van de boom zorgen we ervoor dat

- ▶ alle waarden in de linkerdeelboom van een knoop kleiner dan of gelijk zijn aan de waarde in de knoop, en
- alle waarden in de rechterdeelboom van een knoop groter zijn dan de waarde in de knoop.

Zoeken in zoekbomen

Zoeken naar een waarde in een zoekboom is heel eenvoudig:

- als de gezochte waarde gelijk is aan de waarde in een knoop, dan hebben we de waarde gevonden;
- ► als de gezochte waarde kleiner is dan de waarde in een knoop, dan zoeken we verder in de linkerdeelboom;
- ▶ als de gezochte waarde groter is dan de waarde in een knoop, dan zoeken we verder in de rechterdeelboom.

[Faculty of Science

Zoeken in zoekbomen

Zoeken naar een waarde in een zoekboom is heel eenvoudig:

- als de gezochte waarde gelijk is aan de waarde in een knoop, dan hebben we de waarde gevonden;
- als de gezochte waarde kleiner is dan de waarde in een knoop, dan zoeken we verder in de linkerdeelboom;
- als de gezochte waarde groter is dan de waarde in een knoop, dan zoeken we verder in de rechterdeelboom.

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

Opbouwen van een zoekboom

We kunnen een zoekboom opbouwen door te beginnen met een enkel blad en alle elementen één voor één toe te voegen:

```
toSearchTree :: Ord a \Rightarrow [a] \rightarrow Tree \ a

toSearchTree [] = Leaf

toSearchTree (x:xs) = insert<sub>Tree</sub> x (toSearchTree xs)
```

Faculty of Science

Opbouwen van een zoekboom

We kunnen een zoekboom opbouwen door te beginnen met een enkel blad en alle elementen één voor één toe te voegen:

```
toSearchTree :: Ord a \Rightarrow [a] \rightarrow Tree \ a

toSearchTree [] = Leaf

toSearchTree (x:xs) = insert_Tree x (toSearchTree xs)
```

of, met behulp van foldr:

```
to Search Tree :: Ord a \Rightarrow [a] \rightarrow Tree a to Search Tree = foldr insert<sub>Tree</sub> Leaf.
```

Opbouwen van een zoekboom

We kunnen een zoekboom opbouwen door te beginnen met een enkel blad en alle elementen één voor één toe te voegen:

```
toSearchTree :: Ord a \Rightarrow [a] \rightarrow Tree \ a

toSearchTree [] = Leaf

toSearchTree (x:xs) = insert<sub>Tree</sub> x (toSearchTree xs)
```

of, met behulp van foldr:

```
to Search Tree :: Ord a \Rightarrow [a] \rightarrow Tree a to Search Tree = foldr insert<sub>Tree</sub> Leaf.
```

Maar: hoe is *insert*_{Tree} gedefinieerd?


```
\begin{array}{ll} insert_{Tree} :: Ord \ a \Rightarrow a \rightarrow Tree \ a \\ insert_{Tree} \ e \ Leaf = Node \ Leaf \ e \ Leaf \\ insert_{Tree} \ e \ (Node \ l \ x \ r) \\ | \ e \leqslant x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r \\ | \ otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r). \end{array}
```

Faculty of Science

```
\begin{array}{ll} insert_{Tree} :: Ord \ a \Rightarrow a \rightarrow Tree \ a \\ insert_{Tree} \ e \ Leaf = Node \ Leaf \ e \ Leaf \\ insert_{Tree} \ e \ (Node \ l \ x \ r) \\ | \ e \leqslant x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r \\ | \ otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r). \end{array}
```

In bomen die gebouwd worden met *insert*_{Tree} kunnen elementen dubbel voorkomen. Hoe kunnen we dit voorkomen?

Faculty of Science

```
\begin{array}{ll} insert_{Tree} :: Ord \ a \Rightarrow a \rightarrow Tree \ a \\ insert_{Tree} \ e \ Leaf = Node \ Leaf \ e \ Leaf \\ insert_{Tree} \ e \ (Node \ l \ x \ r) \\ | \ e \leqslant x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r \\ | \ otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r). \end{array}
```

In bomen die gebouwd worden met *insert*_{Tree} kunnen elementen dubbel voorkomen. Hoe kunnen we dit voorkomen?

```
insert_{Tree} \ e \ (Node \ l \ x \ r)
\mid e \equiv x = Node \ l \ x \ r
\mid e < x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r
\mid otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r)
```



```
\begin{array}{ll} insert_{Tree} :: Ord \ a \Rightarrow a \rightarrow Tree \ a \\ insert_{Tree} \ e \ Leaf = Node \ Leaf \ e \ Leaf \\ insert_{Tree} \ e \ (Node \ l \ x \ r) \\ | \ e \leqslant x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r \\ | \ otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r). \end{array}
```

In bomen die gebouwd worden met *insert*_{Tree} kunnen elementen dubbel voorkomen. Hoe kunnen we dit voorkomen?

```
insert_{Tree} \ e \ t@(Node \ l \ x \ r)
| \ e \equiv x = t
| \ e < x = Node \ (insert_{Tree} \ e \ l) \ x \ r
| \ otherwise = Node \ l \qquad x \ (insert_{Tree} \ e \ r)
```


Verwijderen van elementen uit een zoekboom

Bij het verwijderen van een element uit een zoekboom doet zich een complicatie voor:

4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶
4□▶</p

Verwijderen van elementen uit een zoekboom

Bij het verwijderen van een element uit een zoekboom doet zich een complicatie voor:

We missen nu een waarde om de plaats in te nemen van het weg te gooien element: er zit niets anders op dan de linker- en rechterdeelboom samen te voegen.

Verwijderen van elementen uit een zoekboom

Bij het verwijderen van een element uit een zoekboom doet zich een complicatie voor:

We missen nu een waarde om de plaats in te nemen van het weg te gooien element: er zit niets anders op dan de linker- en rechterdeelboom samen te voegen.

Samenvoegen van zoekbomen

```
join_{Tree} :: Tree \ a \rightarrow Tree \ a \rightarrow Tree \ a
join_{Tree} \quad Leaf \quad r = r
join_{Tree} \quad l \quad Leaf = l
join_{Tree} \quad l \quad r = \mathbf{let} \ (x, l') = maxFrom \ l
\mathbf{in} \quad Node \ l' \ x \ r
```

Samenvoegen van zoekbomen

```
join_{Tree} :: Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ l 
ightharpoonup Leaf = l 
ightharpoonup loin_{Tree} \ l 
ightharpoonup r 
ightharpoonup = let (x, l') = maxFrom \ l 
ightharpoonup l 
ightharpoonup Node \ l' x r
```

De functie *maxFrom* haalt het grootste element uit een boom en levert het samen met de rest van de boom op.

Samenvoegen van zoekbomen

```
join_{Tree} :: Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ a 
ightharpoonup Tree \ l \ Leaf = l \ join_{Tree} \ l \ r = let \ (x,l') = maxFrom \ l \ in \ Node \ l' \ x \ r
```

De functie *maxFrom* haalt het grootste element uit een boom en levert het samen met de rest van de boom op:

```
maxFrom :: Tree \ a \ \rightarrow (a, Tree \ a)
maxFrom \ Leaf \ = error \ "maxFrom : Leaf"
maxFrom \ (Node \ l \ x \ Leaf) = (x, l)
maxFrom \ (Node \ l \ x \ r) \ = let \ (y, r') = maxFrom \ r
in \ (y, Node \ l \ x \ r').
```


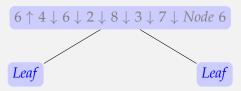
$$6 \uparrow 4 \downarrow 6 \downarrow 2 \downarrow 8 \downarrow 3 \downarrow 7 \downarrow 6 \downarrow Leaf$$

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{Tree}{mf}}$$
 $mf = maxFrom$

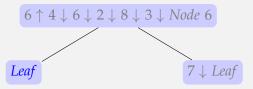

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

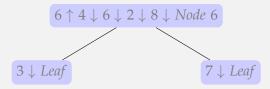

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

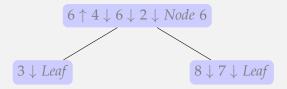

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{\mathsf{Tree}}{\mathsf{mf}}}$$
 $mf = maxFrom$

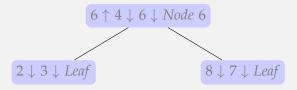

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{\underline{Tree}}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

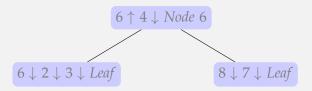
$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$

$$mf = maxFrom$$

Faculty of Science Information and Computing Sciences

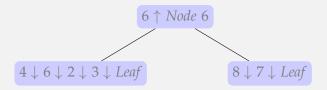

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{\underline{Tree}}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

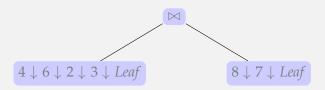

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

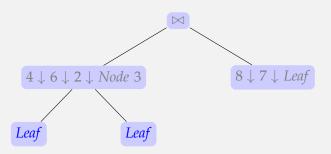
$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$

$$mf = maxFrom$$

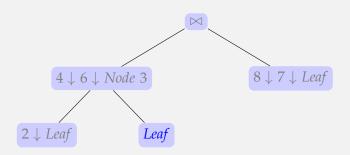

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

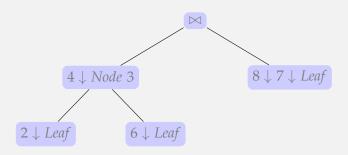

$$(\downarrow) = insert_{\underline{Tree}}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

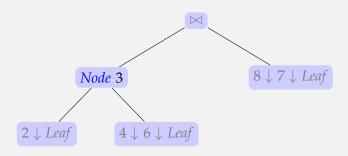

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

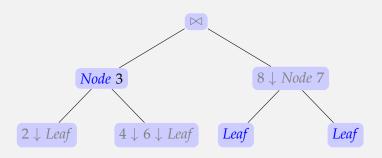
$$(\downarrow) = insert_{\underline{Tree}}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$

$$mf = maxFrom$$

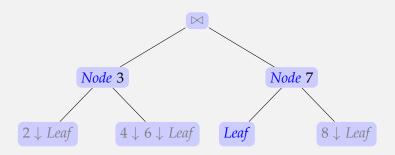

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

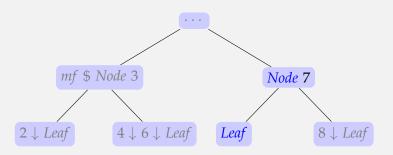

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

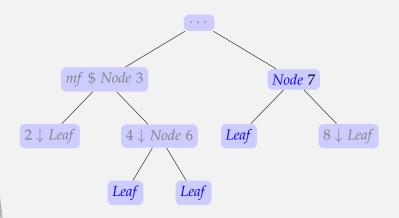

$$(\downarrow) = insert_{Tree} \ (\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

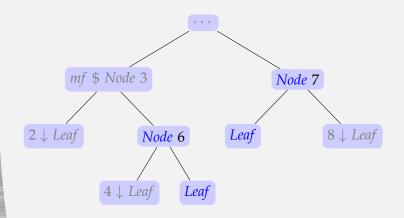

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{\mathsf{Tree}}{\mathsf{mf}}}$$
 $mf = maxFrom$

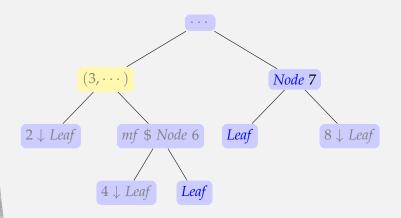

$$(\downarrow) = insert_{Tree} \ (\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{Tree}{mf}}$$
 $mf = maxFrom$

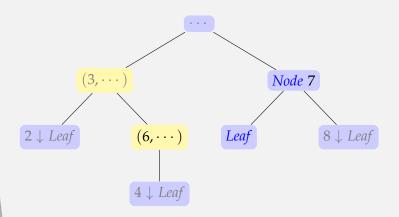

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

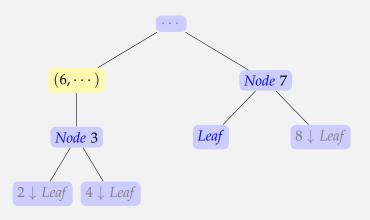

$$(\downarrow) = insert_{\underline{Tree}}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

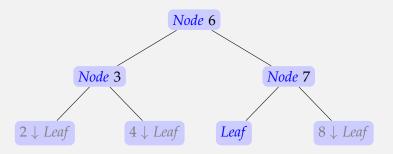
$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

[Faculty of Science Information and Computing Sciences]

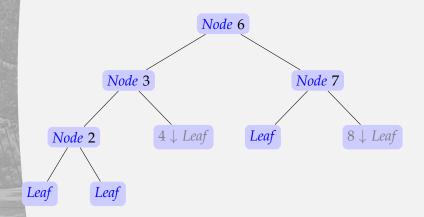

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{\mathsf{Tree}}{\mathsf{mf}}}$$
 $mf = maxFrom$

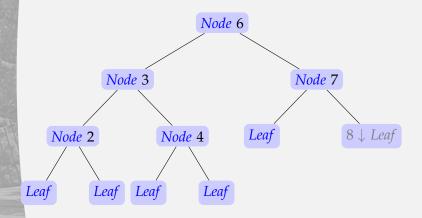

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\bowtie) = join_{\frac{\mathsf{Tree}}{\mathsf{mf}}}$$
 $mf = maxFrom$

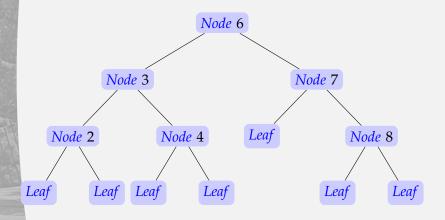

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

 $(\uparrow) = delete_{Tree}$

$$(\uparrow) = delete_{Tree}$$

$$(\bowtie) = join_{\frac{\mathsf{Tree}}{\mathsf{mf}}}$$
 $mf = maxFrom$

$$(\downarrow) = insert_{Tree}$$

$$(\downarrow) = insert_{\underline{Tree}}$$

 $(\uparrow) = delete_{\underline{Tree}}$

$$(\bowtie) = join_{\underline{Tree}}$$
 $mf = maxFrom$

Het kan ook iets anders

```
merge l \ r = (l \bowtie r) \ id

((Node \ l \ x \ Leaf) \bowtie right) \ left = Node \ (left \ l) \ x \ right

((Node \ l \ x \ r) \bowtie right) \ left = (r \bowtie right) \ (left \circ Node \ l \ x)
```

Het kan ook iets anders

```
merge l \ r = (l \bowtie r) \ id

((Node \ l \ x \ Leaf) \bowtie right) \ left = Node \ (left \ l) \ x \ right

((Node \ l \ x \ r) \bowtie right) \ left = (r \bowtie right) \ (left \circ Node \ l \ x)
```

We hebben hier weer een accumulerende parameter (*left*) gebruikt, om het doorlopen stuk van de linker deelboom in te bewaren in de vorm van een functie die de nieuwe boom bouwt, zodra we zijn rechter onderhoek weten.

 $groepeer :: [Tree \ a] \rightarrow [Tree \ a]$

[Faculty of Science

Nog tenminste 4 elementen

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]
groepeer (l: Node _ v _: r:t:rest) = (Node l v r:t:groepeer rest)
```

◆□▶◆御▶◆団▶◆団▶ 団 めの◎

Klaar bij 3

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]
groepeer (l:Node \_v \_:r:t:rest) = (Node l v r:t:groepeer rest)
groepeer (l:Node \_v \_:r: [] ) = [Node l v r]
```

Een beetje scheef bij 2

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]
groepeer (l: Node \_v \_: r : t : rest) = (Node l v r : t : groepeer rest)
groepeer (l: Node \_v \_: r : [] ) = [Node l v r]
groepeer (l: Node \_v r : [] ) = [Node l v r]
```

Niets te doen bij 1 element

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node \_v \_: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node \_v \_: r: []) = [Node l v r]

groepeer (l: Node \_v r: []) = [Node l v r]

groepeer (l: []) = [l]
```

4日 > 4 個 > 4 豆 > 4 豆 > 豆 めの()

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]
groepeer (l: Node _ v _: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)
groepeer (l: Node _ v _: r: [] ) = [Node l v r]
groepeer (l: Node _ v r: [] ) = [Node l v r]
groepeer (l: [] ) = [l ]
verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node _ v _: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node _ v _: r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: Node _ v r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: [] ) = [l ]

verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
lijst2Boom [] = Leaf
lijst2Boom l = (...) l
```



```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node \_v \_: r: t: rest) = (Node l \ v \ r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node \_v \_: r: [] ) = [Node l \ v \ r]

groepeer (l: Node \_v \ r: [] ) = [Node l \ v \ r]

groepeer (l: [] ) = [l ]

verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
lijst2Boom [] = Leaf
lijst2Boom l = (... \circ sort) l
```



```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node _ v _: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node _ v _: r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: Node _ v r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: [] ) = [l ]

verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
lijst2Boom [] = Leaf
lijst2Boom l = (...map (\lambda v \rightarrow Node Leaf v Leaf) \circ sort) l
```



```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node _ v _: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node _ v _: r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: Node _ v r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: [] ) = [l ]

verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
lijst2Boom [] = Leaf

lijst2Boom l = (...verzamel \circ map (\lambda v \rightarrow Node v Leaf Leaf) \circ sort) l
```

```
groepeer :: [Tree a] \rightarrow [Tree a]

groepeer (l: Node _ v _: r: t: rest) = (Node l v r: t: groepeer rest)

groepeer (l: Node _ v _: r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: Node _ v r: [] ) = [Node l v r]

groepeer (l: [] ) = [l ]

verzamel = until ((\equiv 1) \circ length) groepeer
```

```
lijst2Boom [] = Leaf

lijst2Boom l = (head \circ verzamel \circ map (\lambda v \rightarrow Node Leaf v Leaf) \circ sort) l
```